

VESTI IZ SLOVENIJE

SODNA RAZPRAVA V SKOPLJU V MAKEDONIJI. — Jugoslovanska titovska sodišča so silno zaposlena. Ne smejo misliti, da samo v Sloveniji, kjer na vsakih 14 oseb najdejo kakega špijona, izdajalca, saboterja in tako dalje. Ravno tako je v drugih delih slavne Titovine. V začetku maja je bila razprava v Skoplju proti Makedoncem, ki ne ljubijo novega poglavja Tita. Na smrt (in seveda na zaplembo premoženja; tega ne pozabijo!) so bili obsojeni štirje: Ange Mišev, Sarafko Belev, Boško Živančević, in živko Iljevski. Šest drugih je bilo obsojenih na ječo in prisilno delo od 10 do 20 let.

Ozna pravi, da so se pregrešili s tem, da so organizirali upor proti postavljeni komunistični oblasti. Dokler se namreč komunisti upira, je junak, ko se kdo komunistu upira je razbojnik in zločinec. Sedaj je v modi, da se obtoženec proglasi za gestapov-

ske agente in za ameriške špijone. Njihove organizacije pa imenujejo teroristično-diverzantske. Diverzantski se namreč vse bolj mogočno sliši, kakor pa če bi rabili pohlevno besedo: opozicija.

Moda pri postopanju. Ozne se torej menjava. Poprej je bil vsak narodni izdajalec in kolaboracionist. To so bili zločinci, ki se jih je moral veren komunist posebno bati. Sedaj je obsojenec, ki se ga treba iznebiti, špijon in gestapov agent. Ko se bodo naveličali teh označb, se bo začelo uporabljati kaj drugega. Vedno pa so pod vsemi temi imeni nasprotniki sedanjega komunističnega režima.

V Makedoniji prihajajo pred sodišče, tisti Makedonci, ki so bili nekdanji za združitev Makedonije z Bolgarijo. Takim sedaj očitajo, da jih plačujejo Amerikanci, da pomagajo Grkom. Drugi so mohamedanci. Tem očita-

(Dalje na 3. strani)

V KITAJSKJE MISIJE

Prvi slovenski zdravnik dr. Janez Janež — Domobranec — Reševalec ameriških padalcev

Buenos Aires. — Slovenci než, ki je zdaj — po dobrih imamo precej razvito misijonstvo, že od Baragovih in Kobleharjevih časov. Amerika, Afrika, v zadnjem času pa postajata predvsem Indija (jezuiti) in Kitajska (lazaristi) okolišji slovenskega misijonarskega delovanja. Eden največjih sodobnih slovenskih misijonarjev je gotovo apostolski vikar salezijanec Kerec, ki je že po tej vojni obiskal Evropo ter se mudil med slovenskimi begunci v Italiji. Ob tej priliki je potožil, da bi rad za svojo veliko bolnico, ki jo oskrbujejo slovenske sestre iz Bistrice, dobrega katoliškega zdravnika. Prav isti čas pa je neki slovenski zdravnik na Koroškem sklenil, da bo šel v misijonsko delovanje, kakor je mislil že v svojih dijaških letih, zdaj — ko je ušel pred titovci na sami meji, kamor so ga kot domobranskega zdravnika vrnil Angleži, pa prav gotovo. To je bil ljubljanski specialist-kirurg dr. Janez Ja-

Tri na dan

Zed. države so sugestirale, da bi se vršila prihodnja Podonavska konferenca v Beogradu. Morda bi Tito tedaj dovolil več častniškim poročevalcem v Jugoslavijo, ki bi poročali ne samo o konferenci, ampak bi pogledali tudi nekoliko naokrog.

Daily Worker, glasilo ameriške komunistične stranke, javno prizna, da so bili komunisti tisti, ki so začeli 3. stranko in izbrali Wallacea za predsedniškega kandidata. Izjava je nepotrebna, ker to itak vsi vemo.

Vider in Kuhel, dva gl. odborinika SNPJ, bosta zastopala subverzivno organizacijo SANS na konvenciji 3. stranke, tako slišimo. Kaj bodo porekli k temu člani SNPJ?

ZRTVE KRISTJANOV V SVETI DEŽELI

Jeruzalem. — Trije duhovniki so že padli med boji v Sveti deželi. Dva sta bila težje ranjena.

Judje so zavzeli več krščanskih verskih in dobrotelčnih ustanov. Judovske vojne ednice so se naselile v sledečih zgradbah: Samostan Naše Gospe, bolnišnice redemptionistovskih bratov, samostan nemških Benediktincev, več poslopij, ki so imela zastave Vatikanske države oziroma papeža, Francije, Svetega groba in mednarodnega Rdečega križa, samostan sv. Ane, cerkev sv. Konstantina in sv. Helene, cerkev sirske-ortodoksona obreda sv. Marka, pravoslavni samostan sv. Jurija, koptijski samostan Arhangelov, frančiškanski samostan, zgradbo latinskega patriarhata, zgradbo katoliškega patriarhata in pravoslavni armenski samostan, kjer je bilo osem beguncev ubitih in 120 ranjenih, ko so Judje streljali na samostan.

Ubiti so bili: John Slah, redovnik pasionist, Manerti predstojnik asumpcionistov in Pierre, član sirske pravoslavne menihov. Ranjenih je pa pravoslavni škof Emanuel, tri katoliške redovnice in več redovnih bratov.

Duhovnik — "sopotniški minister" cerkveno kaznovan

Vatikan. — Minister za zdravje v češki komunistični vladi Jozef Plojhar, je bil suspendiran in ne sme več opravljati cerkvenih bogoslužnih opravil, ker se ni pokoril odredbi nadškofa Msgr. Berana. Nadškof je obvestil Vatikan, da je posvaril Plojharja, da mu grozi popolna izključitev iz Cerkve, če bo še nadalje opravljal sedanje politične funkcije, ki med katoličani vzbujajo javen škandal.

Posredovalec Zveze Narodov v Haifi

Haifa. — Grof Bernardotte, ki je prevzel dolžnost posredovalca Zveze narodov v palestinskem vprašanju, je priletel z rakotom v Haifo iz Cair. Izjavil je, da gre takoj v Tel-Aviv, kjer bo nekaj ur razgovarjal z zunanjim ministrom države Izrael. Nato bo imel razgovore z generalnim sekretarjem Arabske lige.

Grofa Bernardotte spremlja osem uradnikov tajništva Zveze narodov in trije člani njegovega osebnega urada. Štirje uradniki Zveze narodov bodo ostali v Tel-Avivu radi stalne zveze z oblastmi judovske države.

Mornarji groze s stavko

Washington. — Predsednik Truman je imenoval odbor, ki naj preišče in ugotovi dejanske materijalne razmere mornariškega osebja, da bi se mogla najti primerna rešitev v medzmenem sporu pri mornarici. Šest mornariških unij je zagrozilo, da bodo njihovi člani zapustili delo 15. junija, če ne bodo dotle rešeno vprašanje njihovih zahtev po povišanju plač. S tem bi bil dejansko ustavljen večji del plovnega prometa. Da se to ne zgodi, je predsednik naročil, da mora odbor sestaviti in predložiti svoje poročilo najkasneje do 11. junija.

Grški gerilci nudijo mir preko radija

Vlada zahteva brezpogojno predajo. Napadi na Ameriko.

Atene. — Grški komunistični uporniki so po radiju ponudili razgovore o miru. V svoji izjavi pravijo uporniki še vedno, da je njihova "vlada" sklenila, da je "pripravljena sodelovati" za vpustitev miru v Grčiji z vsa, ki bi bil voljan, da Grčijo "osvobodijo vseh tujih vplivov in vrne grškemu narodu popolno svobodo in neodvisnost." Na tako ponudbo je seveda predsednik grške vlade takoj odgovoril, da se morajo gospodje komunisti brezpogojno izročiti zakonitim oblastem grške države.

ROJAK GRADUIRAL IZ INŽENIRSKJE SOLE

Lorain, O. — Edward C. Sveti, sin poznane in ugledne slovenske družine, Mr. in Mrs. Joseph Sveti. 1759 E. 31. St., je v soboto graduiral na Case inženirski šoli v Clevelandu. Leta 1938 je graduiral iz višje šole v Lorainu, leta 1940 se je vpisal pa v Case. Leta 1943 je pristopil k letalskemu zboru armade Zed. držav ter bil povišan v poročnika v juniju 1944 na Yale univerzi. Potem je služil na Pacifiku in tudi na Japonskem.

Jesen 1946 se je vrnil nazaj v Case inženirsko šolo, ko je bil častno odpuščen iz armade. Poleg učne vede se je udeleževal tudi v športu in je bil priznan žogometni igralec v šolskem timu. Naše iskrene čestitke mlademu inženirju in njegovim staršem.

Električarji zahtevajo povišanje 11 do 14 centov na uro

New York. — CIO Unija električarjev, radijskih in mašinskih delavcev je postavila zahtevo, da naj General Electric Company poviša vsem svojim 125.000 uslužbencem plače za 11 ali 13 centov na uro. Unija zahteva 11 centov, če kompanija obljubi, da bo dala daljša povišanja v soglasju s povišanjem cen življenjskih potrebščin. Če pa tega kompanija ne obljubi, zahteva Unija takojšnje povišanje 13 centov.

Vprašanje kralja Belgije se zopet razpravlja

Brussel. — Predsednik vlade Paul Henri Spaak je imel v švic več razgovorov s kraljem Leopoldom. Kraljev najstarejši sin in naslednik prestola princ Baudouin bo 7. septembra 18 let star. S tem postane po belgijski ustavi polnoleten in član senata Istotako po belgijskih tradicijah vstopi prestolonaslednik v vojsko. Ministrski svet bo odločil o svojem stališču glede povratka prestolonaslednika samega ali cele kraljevske rodbine. To vprašanje je najspornejše med Krščansko demokrasko stranko in Socialisti, ki sestavljajo sedanjo belgijsko vlado. Krščanski demokratje zahtevajo povratek kralja Leopolda, Socialisti pa temu odločno nasprotujejo in zahtevajo naj vlada kraljev brat Karl kot regent dokler ne nastopi prestolonaslednik.

Dr. Edv. Beneš odstopil

PRAGA. — Edvard Beneš je odstopil. Ni hotel podpisati komunistične ustave in mu ni ostalo nič drugega, kot dati ostavko. V Pragi zopet sovjetski posebni odposlanec Zorin vodi potek asodnih dogodkov, ki so le zadnji izdih demokratične čehoslovaške.

S tem je končno potrjeno, da se je komunistični prevrat izvršil proti Beneševi volji. Vedno bolj se potrjuje tudi vesti, da je bil Jan Masarik umorjen predno je hotel pobegniti iz Češke.

WASHINGTON. — Tu in v vseh prestolicah Evrope je bilo objavljeno, da so Amerika in države zapadne Evrope sklenile dati samoupravno vlado vsej Nemčiji, ki je pod njihovimi conami. Zaveznike okupacijske čete bodo do nadaljnjega ostale v Nemčiji. Zapadni zavezniki puščajo možnost, da se kasneje, ko bodo razmere dopustile, tudi oni del Nemčije, ki je sedaj pod sovjetsko cono, združi z zapadno Nemčijo.

LAKE SUCCESS. — Rusija je ponudila, da pošlje vojaške opazovalce v Palestino.

Premirje se ni nastopilo: Judje so obljubili, da ne bodo med premirjem doseljevali ljudi, ki so zmožni za vojaško službo. Arabci pa zahtevajo, da se doseljevanje Judov med premirjem sploh ustavi.

HAAG. — Nizozemska kraljica Wilhelmina se bo 4. septembra odpovedala prestolu. 6. septembra bo prestolonaslednica Julijana prisegla na ustavo in prevzela vladarske dolžnosti. To bo točno dan, ko se bo dopolnilo 50 let vladanja sedanje kraljice.

BELGRAD. — Jugoslovanska vlada razpisuje notranje posojilo 3 milijone 500 milijonov dinarjev. Pravi, da denar rabi za izvršitev Titovega petletnega obnovitvenega načrta. Vedeti je treba, da v Jugoslaviji ni niti zasebnih bank, niti zasebnih trgovskih, industrijskih in drugih podjetij. Posojilo bodo torej morala podpisati državna podjetja, ki že v itak v celoti služijo komunističnemu režimu.

PRETORIA, JUŽNA AFRIKA. — Novi predsednik vlade Malan, je ob priliki nastopa nove vlade izjavil, da bo Južno afriška unija ostala v Britanski zvezi, ne bo pa dopustila nobenega najmanjšega vmešavanja v južno afriške domače zadeve. Pritožil se je tudi nad postopanjem Zveze narodov, ki obdolžuje Južno Afriko, da nepravilno postopa z narodnostnimi manjšinami. Podčrtal je stališče prejšnje vlade, da Južno afriška unija ni dolžna odgovarjati Zvezi narodov za upravo južno-zapadne Afrike.

Težke izjave komunističnega voditelja pred senalnim odborom

KOMUNIZEM JIM JE VEČ KOT AMERIKA

Washington. — William Z. Foster, vodja komunistov v Veliki Britaniji ali Franciji. Združenih državah je pri zaslišanju v senatu izjavil, da bi v slučaju vojne, komunisti Združenih držav ne podpirali svoje domovine, če bi se vojskovala proti Sovjetski Rusiji. Dodal je, da bi komunisti delali samo na to, da bi se tak "imperialistična vojna hitro končala" in da bi se dosegel "demokratski mir."

Senator Homer Ferguson je vprašal Fosterja pri zaslišanju, kakšno stališče bi zavzela komunistična stranka v slučaju spora med Združenimi državami in Sovjetsko Rusijo. Foster je odgovoril, da bi vsaka vojna z Rusijo mogla biti samo "imperialistična" vojna. Ker Rusija ni imperialistična, zato se ne more predvidevati, da bi Rusija napadla.

Ferguson je nato dodal: "Torej bi vi bili z Rusijo?" Foster: "Mi bi delali za hiter konec take vojne pod pogoji, ki jih zahteva demokratičen mir." Ferguson: "Ali bi bili na strani Rusije?" Foster: "Mi bi hoteli imperialistično vojno hitro končati." Predsednik senator Willey: "Kaj pa, če bi Rusija nas napadla?" Foster: "Ona ne bo nikoli napadla." Ferguson: "Kako to veste?" Foster: "Ona ni imperialistična."

Foster je potem povdarjal, da bi komunistična stranka zavzela isto stališče v vsakem vojnem zapletljaju s katerimkoli napadom.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Zdravnik dr. Kern. — Po 24 letnem bivanju na East Boulevardu, nasproti Jugoslovanskemu kulturnemu vrtu, se je znani zdravnik dr. F. J. Kern preselil v Euclid, na 124 E. 201. St.

Rojenice. — Rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Michael Stetz ter jim prinesle krepkega sinkota prvorojenca v bolnišnici sv. Ane. Materino deklško ime je bilo Jennie Komin. Tako sta postala Mr. in Mrs. John Komin iz 877 E. 73. St. Že petič stari ata in stara mama.

Tudi pri družini Mr. in Mrs. Donald Boyd so bile rojenice zaposlene in so pustile za spomin zalo hčerko, ki je ob rojstvu tehtala 7 funtov in 11 unc. Mati in hčerka se prav dobro počutita v Huron Rd. bolnišnici. Materino deklško ime je bilo Tillie Bolek. Tako so postali Mr. in Mrs. John Bolek, 20631 Arbor Ave. prvič Mr. in Mrs. Boyd iz Monterrey Ave. pa kar v kratkem času že tretji stari atki in stare mamice. Čestitamo!

Zadušnica. — V sredo ob 6:30 bo v cerkvi sv. Vida maša za pok. Frances Franc v spomin 9. obletnice njene smrti.

Liga kat. Slovencev. — Nocoj, v torek ob 7:30 bo v Grdinovih prostorih seja pripravljalnega odbora za banket 20. t. m. Vabljeni ste vsi odborniki Lige. Vstopnice za banket se že dobe.

Slike na Grdinovem vrtu. — Nocoj, v torek, po seji Lige Katoliških Slovencev ob 9:30 bo gospod Grdina pokazal imenitno sliko o kongresu Zveze Najsvetejšega imena v Bostonu. Vsak, ki želi videti to sliko v barvah in še par drugih, naj pride nocoj na Grdinov vrt ob 9:30. Za slučaj, da bi bilo slabo vreme, pa bo ta filmska predstava jutri, v sredo zvečer ob isti uri na istem prostoru.

NOVI GROBOVI

Frank Suhadolnik

Po dolgi bolezni je umrl dobro poznani rojak Frank Suhadolnik, star 62 let. Doma je bil iz vasi Sobočevo, pošta Borovnica, odkoder je prišel v Cleveland pred 45 leti. Zadnjih 22 let je vodil gostilno na 1196 Norwood Rd.

Bil je član društva Slovenec št. 1 SDZ, sv. Vida št. 25 KSKJ ter samostojnega društva Kranj. Tukaj zapuščajo žalujočo soprogo Jennie roj. Lesnik, hčeri Joan Powali in Eleanor, sina Anthony, pet vnukov, v starem kraju pa brata Matevža in sestro Marijo.

Pogreb bo v četrtek jutraj ob 9:15 iz Zakraskovega pogrebnežnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo.

Nova pogodba med sateliti

Bukarešta. — Madžarska in Rumunska vlada sta ratificirali pogodbi medsebojnega prijateljstva in pomoči. Te pogodbe se sklepajo po diktatu Moskve radi medsebojne povezave sovjetskega bloka.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 3, Ohio
6117 St. Clair Ave. Henderson 0628
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
\$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

88 No. 112 Tues., June 8, 1948

Novo Sveto leto katoliške cerkve

Papež Pij XII. je v svojem govoru na letošnji godovni dan sv. Evgena povedal, da bo Katoliška Cerkev praznovala v letu 1950. petindvajseto sveto leto. Sledeče so bile njegove besede:

Čim bolj današnji svet kaže znake težkih nesporazumov in nasprotovanj, tem bolj nujna je dolžnost vseh katoličanov, da dajo vzgled trdne edinosti in sloge brez razlike med narodnostmi in jeziki.

Polni hvalečnosti do Boga in zaupajoč v Njegovo pomoč, mi v luči tega idealnega soglasja pozdravljamo prihod in približevanje Svetega leta.

Bili so trenotki, ko se je moglo dvomiti ali bo večno mesto materialno in duhovno sposobno in pripravljeno, da bi se mogel izvesti tako dalekosežen in važen dogodek. Toda živahna borbena sila, visoko razumevanje in čut za red, pravičnost in mir, ki jih je pokazalo rimsko ljudstvo in narod Italije v zadnjem času, so napravili globok vtis na ves katoliški svet, razpršili vse dvome ter vsak strah.

Zato z največjim veseljem in globoko ginjenimi naznanjamo Vam in celemu katoliškemu svetu, da bomo v letu 1950 praznovali petindvajseto Sveto leto v zgodovini Katoliške Cerkve, po vseh pravih svetega izročila, če bo le Gospod dopustil.

Po vseh teh žalostnih časih, ki so preko vrha napolnjeni z žalostmi in pomanjkanjem, naj bi bilo to Sveto leto po milosti Najvišjega in na priprošnje Vzvišene Matere božje, kraljice apostolov in vseh svetnikov oznanjevalec nove dobe miru, napredka in blagostaja.

To je naša najbolj vroča želja in predmet naših gorečih molitev. Naj dnevi Svetega leta prinesejo iz nebes uveljavljanje molitve pastirja in črede, Rima in katoliškega sveta: "Razveseli nas Gospod za dni, v katerih si nas ponižal, za leta, v katerih smo trpeli nesrečo."

Rusi vabijo krščanske demokrate

Komandant sovjetske vojske v Nemčiji maršal Vasilij D. Sokolovski je presenetil javnost s posebnim pozivom na Krščansko demokratsko stranko v Sovjetski coni Nemčije. Poziv je ves poln milih besedi in obljub, ki se bodo izvršile, če Krščanska demokratska stranka začne zopet sodelovati s sovjetsko vojno upravo.

Sokolovski obljublja, da bo prenehal proces o denacifikaciji. Doslej je vsak Nemec moral pred sodiščem dokazovati, da ni bil nacist. Komunistične oblasti so to priliko izrabljale za pritisk na vsakega državljan, ki jim ni bil po volji. Sokolovski obljublja, da se bo sedaj to postopanje sploh ukinilo. To se pravi obljublja več kot je slučaj v ameriški in britanski coni Nemčije.

Dalje sovjetski, komandant pravi, da bodo osvobojeni vsi vojni ujetniki in vsi civilni interniranci. Obenem bodo oproščeni vsake krivde in kazni.

Politično najpomembnejša pa je izjava, da sovjetski komandant ne priznava takozvane socialistične enotne stranke, ki so jo pravzaprav boljševiki ustvarili, z velikim pritiskom gojili in vse njene nasprotnike preganjali. Doslej je ta stranka imela pravico govoriti v imenu cele Nemčije pod Sovjeti. Sedaj sovjetski maršal izrečno priznava, da enotna socialistična stranka nima nobene prednosti pred drugimi političnimi organizacijami.

Sodijo, da je poziv maršala Sokolovskega izdan kot protudarec proti sporazumu šestih zapadno evropskih držav in Amerike glede upravljanja Nemčije, ki je pod ameriško, britansko in francosko cono. Poleg tega sodijo, da je maršal Sokolovski napravil to gesto na odredbo Moskve, ki sedaj vodi svojo takozvano mirovno propagando po Evropi in ostalem svetu.

Sovjeti se sedaj bore za popularnost med Nemci v svoji coni. Zato je maršal obljubil, da se več ne bo sekvestrirala zasebna imovina, da se več ne bo izvrševala agrarna reforma na dosedanji nečloveški in brezobzirni način, da ne bodo ljudje več nepričakovano aretirani in da ne bodo sovjetske oblasti več premeščale tistih Nemcev, ki so označeni kot politično nezanesljivi, izven Nemčije v neznane kraje kot so jih doslej.

Marša' je šel še dalj. Obljubil je Krščansko demokratski zvezi, da se bodo še to jesen vršile v občinska in deželna zastopstva popolnoma svobodne, tajne, splošne volitve. Ta politična obljuba je v popolnem nasprotju z vsem delovanjem in politiko boljševiških oblasti v Nemčiji doslej.

Maršal je naglasil, da Sovjeti nočejo oddvojiti vzhodne cone od osta'ega dela Nemčije ali pa jo vključiti v Sovjetsko unijo. Nasprotno je dejal, da Sovjetska unija hoče mirovno pogodbo z Nemčijo in zahteva, da zapuste nemška tla vse okupacijske sile. Končno je naštel maršal še celo vrsto dobrot, ki jih bodo Nemci dobili, če se bodo po njegovih navsvetih ravnali. Obljubil je 14.000 parov čevljev in 45.000 metrov tekstilnega blaga. Seveda je tudi pozival naj Krščan-

V kitajske misijone

(Nadaljevanje s 1 strani)

Kdo je dr. Janež?

Je to mlad slovenski zdravnik. 35 letnik, doma iz Dolskega, ki je študiral gimnazijo v Mariboru in Ljubljani in si izbral zdravništvo za svoj življenjski poklic. Študiral je na ljubljanski univerzi, potem zagrebski in graški, kjer je tudi promoviral za doktorja vsega zdravilstva. Nato je služil v ljubljanski bolnici, kjer se je specializiral za kirurgijo. Ko se je šel specializirati še na dunajsko univerzo v kirurstvu, je dobil naslov pravega specialista-kirurga ter je veljal med mlajšimi zdravniki za enega najboljših kirurgov. V tem pa so zastopila vojna leta, ki so spremenila dr. Janežu potek življenja.

Tri pomembnosti iz njegovega življenja

Dr. Janež je pripadal slovenski katoliški dijaški mladini, ki je bila vedno razgibana in aktivna tudi v javnem življenju. Prvič smo postali pozorni nanj ob dr. Koroševiču šestdesetletniku leta 1932, ko je nosil zeleno kravato in s tem demonstriral proti centralizmu in diktaturi in bil v tistem času štirikrat zaprt. S tem se je častno uvrstil v demokratsko katoliško mladino kot človek katoliške tradicije, kar je bil tudi vse potem kot član slovenskih katoliških akademskih društev.

Domobranec — zdravnik ameriških padalcev

Dijak — katoličan

Med revolucijo v letih 1941-1945 ni mogel stati ob strani, zlasti se, ko je čas tako klical po zdravnikih. Ni šel v partizane, kakor toliko njegovih ljubljanskih tovarišev, temveč se je dal ves na razpolago protikomunističnim borcem ter postal po črni in beli straž domobranski zdravnik. Kot tak je pomagal povsod tam, kjer je bila največja nevarnost. Predvsem pa: bil je zaupnik vseh tistih, ki so v domobranstvu in drugod delovali ilegalno za zahodne zaveznike. Sicer so bili vsi domobranci za zahodne zaveznike, toda dr. Janež je še posebej bil posevčen v za njegovo življenje nevarne zadeve. Bil je namreč zdravnik vseh tistih, ki so jih domobranci skrivali pred Nemci, zlasti pa — angleških in ameriških padalcev, ki so padli na našo zemljo in so jih domobranci mogli skriti pred Nemci. Take so skrivali nekaj časa pri ljudeh po zakotnih vaseh, potem pa so jih prepeljali v roke četnikov. Dr. Janež je tako srečen, da je do bil zdaj od enega izmed teh rešenih padalcev, ki jih je zdravil, uradno potrdilo in zahvalo, kar velja sedaj pred Amerikanci, kot dokaz, kako so domobranci in četniki in vsi protikomunistični nasprotniki bili njihovi zavezniki, za katere so postavljali na tehtnico tudi svoje življenje. Ta dokument se glasi:

United States of America
Muskegon, Michigan
June 12, 1947

OFFICIAL AFFIDAVIT

This is an affidavit, sworn to be the truth by Maurice A. Brash, Captain U.S.A.A.F. Reserve, who was shot down while on a mission over Ljubljana, Yugoslavia, on November 19, 1944.

"In November, 1944, I was serving my country as a First Lieutenant with the 79th Fighter Group, 87th Squad, 112th Air Force. I was Pilot of a P-47 Thunderbolt, Attack Dive Bomber, based in Ancona, Italy. While carrying out

a reconnaissance mission on the Zalog-Ljubljana line, November 19, 1944, I was shot down by German anti-aircraft fire over Ljubljana. Although my plane caught fire and I was badly burned about the face and hands, I parachuted to safety with the Chetniks and Domobranci Troops."

"This is to certify that DR. JANEŽ JANEŽ did all in his power; at great risks to his life, and the lives of his family and friends to aid me during my distress. He gave me directly or indirectly and of most importance, security from the Germans, excellent medical care, plentiful amounts of food, and shelter from the cold. His Christian kindness and courageous acts of bravery gave me and my (14) comrades great hope and inspiration to carry on in our struggle to return to our forefathers. It was through no fault of his or Chetniks and civilians who helped me that we were captured, for some of them were captured with me and were treated worse than my comrades or myself."

Maurice A. Brash,
Capt. U.S.A.A.F. Reserve
307 Merrill Ave.
Muskegon, Mich.
U.S. of America

Subscribed and sworn to before me this 13th day of June 1947.

Clara H. Pfennig,
Signature of Notary Public
(Stamp)
Notary Public

Clara H. Pfennig,
Notary Public, Muskegon County, Mich.—My Commission Expires April 9, 1951.

Vrnen Titu

Tudi dr. Janež je bil iz Vetrinje vrnen Titu kot vojni zločinec v gotovo smrt. In vrnil se ga Angleži. Dr. Janež je sedel na kamion v Vetrinju kakor drugi domobranci in drvel z njim proti Pliberku in jugoslovanski meji. Ko je videl, za kaj gre, je skočil v žitno njivo, v katero so za njim streljali zavezniki, pa se je rešil. Ni si upal na cesto, plazil se je ponoči, ter po nekaj dneh na predvečer Rešnjega Telesa pritalav lačen in strgan v Celovec kot prvi Slovenec, ki mu je šla vera z zanesljivim poročilom, da vodijo naše vojake v roke morilec! Njegova izpoved in pričevanje je šele odprlo našim ljudem veliko hibernično angleških krogov in izdajstvo azila, ki so ga jim obljubili. Padla je velika vera v gentlemanstvo zahodnega sveta in obup je prevzel duše Slovencev. Po njegovi izjavi se je rešilo še nekaj sto slovenskih fantov in mož, namenjenih za zadnji transport. Tako je dr. Janež rešil mnogo svojih rojakov in tovarišev. V žitu ležeč in trepetajoč za svoje življenje pa je sklenil, da bo šel za misijonskega zdravnika.

Toda pot ga je vodila še preko campov in z žicami obdanih taborišč, ko še vedno ni bilo gotovo, ali bo srečno ušel Titovi zahtevi po vrnitvi in angleško zavezniški uslužnosti naproti Titu. Zvedel je za po vojni naslov enega svojih klijentov ter ga prosil za omejeno potrdilo, s katerim se je kril pred vrnitvijo. Toda kljub temu je bil v nevarnosti. Zato je zopet naskrivaj zbežal s Koroske čez gore v Italijo ter se kot ilegalac in ubežnik s Koroske, držal izven taborišč. Ni užival pomoči UNRRE in predvozne stroške v Argentino, ni plačala IRO, temveč je šel pod

skritim imenom kot vojni zločinec! Izpil je tudi ta grenko kapljico slovenskega človeka, ki je zastavljal življenje, ne enkrat, za zavezniško stvar.

Težaki delavec — Naseljenec

Ko je prišel v Argentino, je šel isto pot, kot sleherni slovenski intelekt: prijel je za ročno delo. Šel je kopat temelje za novo predmestje "Barrio Peron." Toda nadelavec je slučajno zvedel, da je novi kopač v resnici kirurg, pa je imel toliko osebnosti, da mu je vzel kramp iz rok in ga poslal kot nočnega bolničarja v taboriščno ambulanco. In to službo je opravljal do dne, ko je odšel na svojo pot na Kitajsko.

Slovenska narodna vojska je bila vojska za demokracijo in krščanstvo

Taka je usoda idealnega slovenskega katoliškega izobraženca. Ni osamljen ta primer, je morda bolj izrazit. Toda koliko takih, ki so tako kot on delali za zaveznike, je bilo po zavezniških vrnjenih (kot on) in tam ubitih. Kdo Amerikancev bo spričo tega dokumenta, ki ga podajamo, še govoril o izdajalstvu in germanofilstvu slovenske narodne vojske? Vsa je stala na strani Anglije in Amerike. V zahvalo je dobila — grobove! In pred njimi še muke, kot jih ne morejo izraziti slovenske besede. Te dni se spominjamo njihovih smrti: naj ta dr. Janežev dokument bo eden spomenikov in cvetov na njihovem grobu, ki bodo oznanjali novo vstajenje njihovega opljuvanega imena v novi časti in slavi.

Dr. Janežu, nemu izmed njih, ki se je rešil, pa želimo na njegovi izjemi in tako znameniti poti, ki jo napravila "v spomin na te desetisoče," kot je sam zapisal v prvi številki za njegovo priliko novo izšlo Katoliških misijonih v Buenos Airesu, naj bi bila njegova žrtev rodovitna za prenovitev sveta in Slovenije ne samo na telesu, temveč tudi v duhu, ki ga je vedno zastopal on: kot skrben čuvar telesnega zdravlja, kot borec za demokracijo in kot misijonar za Boga!

skritim imenom kot vojni zločinec! Izpil je tudi ta grenko kapljico slovenskega človeka, ki je zastavljal življenje, ne enkrat, za zavezniško stvar.

Težaki delavec — Naseljenec

Ko je prišel v Argentino, je šel isto pot, kot sleherni slovenski intelekt: prijel je za ročno delo. Šel je kopat temelje za novo predmestje "Barrio Peron." Toda nadelavec je slučajno zvedel, da je novi kopač v resnici kirurg, pa je imel toliko osebnosti, da mu je vzel kramp iz rok in ga poslal kot nočnega bolničarja v taboriščno ambulanco. In to službo je opravljal do dne, ko je odšel na svojo pot na Kitajsko.

Slovenska narodna vojska je bila vojska za demokracijo in krščanstvo

Taka je usoda idealnega slovenskega katoliškega izobraženca. Ni osamljen ta primer, je morda bolj izrazit. Toda koliko takih, ki so tako kot on delali za zaveznike, je bilo po zavezniških vrnjenih (kot on) in tam ubitih. Kdo Amerikancev bo spričo tega dokumenta, ki ga podajamo, še govoril o izdajalstvu in germanofilstvu slovenske narodne vojske? Vsa je stala na strani Anglije in Amerike. V zahvalo je dobila — grobove! In pred njimi še muke, kot jih ne morejo izraziti slovenske besede. Te dni se spominjamo njihovih smrti: naj ta dr. Janežev dokument bo eden spomenikov in cvetov na njihovem grobu, ki bodo oznanjali novo vstajenje njihovega opljuvanega imena v novi časti in slavi.

Dr. Janežu, nemu izmed njih, ki se je rešil, pa želimo na njegovi izjemi in tako znameniti poti, ki jo napravila "v spomin na te desetisoče," kot je sam zapisal v prvi številki za njegovo priliko novo izšlo Katoliških misijonih v Buenos Airesu, naj bi bila njegova žrtev rodovitna za prenovitev sveta in Slovenije ne samo na telesu, temveč tudi v duhu, ki ga je vedno zastopal on: kot skrben čuvar telesnega zdravlja, kot borec za demokracijo in kot misijonar za Boga!

Toda pot ga je vodila še preko campov in z žicami obdanih taborišč, ko še vedno ni bilo gotovo, ali bo srečno ušel Titovi zahtevi po vrnitvi in angleško zavezniški uslužnosti naproti Titu. Zvedel je za po vojni naslov enega svojih klijentov ter ga prosil za omejeno potrdilo, s katerim se je kril pred vrnitvijo. Toda kljub temu je bil v nevarnosti. Zato je zopet naskrivaj zbežal s Koroske čez gore v Italijo ter se kot ilegalac in ubežnik s Koroske, držal izven taborišč. Ni užival pomoči UNRRE in predvozne stroške v Argentino, ni plačala IRO, temveč je šel pod

Zbežali iz Titovega raja

Rim. — Na letališče Bari je priletelo jugoslovansko letalo. Potniki, ki so izstopili, so povedali, da so z revolverji prisilili pilota, da jih je vozil v Italijo, ker so hoteli zbežati iz jugoslovanskega komunističnega pekla. Italijanske oblasti so begunce sprejele in jih zadržale.

Vesti iz Willarda

Willard, Wis. — Naš č. g. župnik Bernard se je moral podvreči nevarni operaciji, ki je povzročila izpadla. Zdravje se mu počasi, vendar vidno obrača na bolje. Dal Bog, da kmalu popolnoma okreva.

Par tednov je bil tu med nami č. g. Alojzij Medic. Ko se je našemu gospodu župniku obrnilo zdravje na bolje, je odšel p. Medic zopet nazaj v Lemont. Ko se je pa zdravje našemu g. župniku zopet obrnilo na slabše in je moral zopet v bolnišnico, so nam poslali č. g. Charlesa Medica, ki je rodni brat č. g. Alojzija. Oba sta se nam priljubila, ker sta goreča duhovnika. Posebno g. Karol se je vsem priljubil tako, da marsikdo pravi: kar pri nas ostanite, saj imata oba z gospodom patrom Bernardom dosti dela.

Če šolske sestre iz Lemonta pridejo sem, da bodo učile otroke katekizem. S poukom pričnejo v ponedeljek 7. junija. Ostale bodo tukaj par tednov. Starši, ki imate otroke za šolo, pošljite jih redno vsak dan k pouku.

Iz Carrolltown, O., je prišel na obisk Albert Kertel z ženo, sinom in hčerjo. Obiskal je

ČE VERJAMETE AL PA NE!

"Zalostno je to slovo od Menišje," sem omenil Cencovemu dekliču. "Samcat betezim tukajle pri peči in čakam, kdaj bo začela soseska tuliti in viti roke v preveliki žalosti, ki bo izgubila enega svojih glavnih stebrov."

"Aha," je naglo pimaknila Olga, "Meniševke odslej ne bodo imele povoda, da bi v nedeljo jutro, gredoč k prvi maši, 'ogledovale navlako po cesti in si dopovedovale: 'Je bil sinoči še spet doma Grmkov zmenil? Saj veste, kako so vas lepo priklaknili zraven, kadar je bilo kaj napek po vasi, pa če ste zaslužili ali ne.'"

"Vem in v večini slučajev čisto ponedolžnem," ji turobno pomagam. "Ako sem le priletel v soboto večer s kolesom iz Ljubljane poletni večer, ko je bilo v mestu zatohlo, da nas je kar dušilo, na Menišji je pa dišalo po pokošenem senu, kot povavica na pustni torek, sem jih vselej slišal od očeta: 'Oh, kaj si že spet doma!' In potem sem se pridružil fantom na vasi, ki so me radi medse vzeli, ker tako lepo pojem. Nikar se ne reži, Olga, ki sama veš, da imam glas kot navček pri sv. Jerneju. Če smo katero potem uganili iz objestnosti, nisem bil jaz nikoli za kažipota. Se reče, branil jim pa tudi nisem. Ali naj si lase populim, če se je zazdelo fantičkom, da bi prenašali lestve od ene hiše do druge ter jih prislanjali pod okna najbolj ošabnih deklet? Ne da bi jih šel kdo klicat, ampak lestvo so jim prislonili, da so njihovi očeti zjutraj klicali, ko so morali cijaziti lestvo nazaj k sosedu in je bila med hčerjo in starši zjutraj generalna fergevenga, enčes: kar po pravici povej, kateri te je prišel klicat? Pa ko ni dekle absolutno nič vedelo za svetovne dogodke, ki so

bratrance John Rovtarja, po domače Happy, s katerim se vista videla že 40 let. Rekli so, da je pri nas bolj mraz kot pri njih. Seveda, pri njih raste trta in zlahtno sadje in pri nas da je vse preveč ravnine, pri njih pa je že bolj hribovit svet, ker je blizu Pennsylvanije. Tukaj pri nas, tako je ugotovil naš urednik Debevec, je samo par "krtin." Ampak krav pa da imamo, da jih ne premore vsa Ohio toliko, so nas pohvalili. (Pa konje, Ludvig, pa konje, ali jih niste pokazali? Op. ur.) Pozdrave vsem naročnikom, Ludvig Perushek, zastop.

Dvoboj
Neki lekarnar je rezerviral v gledališču prostor za neko damo. Prišel pa je neki častnik in hotel imeti ta prostor zase, katerega mu pa lekarnar ni hotel odstopiti. Oficirja je popadla jeza, da je lekarnarja pozval na dvoboj in sicer za naslednji dan. Lekarnar je prišel ob napovedani uri k svojemu nasprotniku in mu rekel hladnokrvno: "Vi ste častnik, jaz pa lekarnar. Vi znate ravnanje s sabljo in pištolo, jaz pa sestavljam zdravila. Jaz imam pravico izbirati orožje, zato zahtevam, da se poslužimo mojega. Evo tu dve kroglici, ena je strupena, druga pa neškodljiva: izberite eno od teh! Na ta način se bova bojevala tudi z orožjem in eden od naju bo gotovo mrtev."

Častnika je presenetil nenavaden predlog, vrgel je kroglici skozi okno in obrznil lekarnarja pri zajtrku. — V. P.

— Glava brez misli, je kakor trdnjava brez posadke.

se vršili v prelestni noči pod njenim okencem. In če so me potem ljudje videli pri maši in tako zvedeli, da sem doma, je bila takoj sodba: aha, Grmkov je bil že zraven, nesnaga! Če sem stopil po maši k Blažnovi Mici po cigarete, mi jih je dala tako od daleč, kot bi se bala, da se ji bo roka posušila, če se dotakne mojih pregrešnih kosti.

Povem ti, Olga, da zame ni bilo večjega praznika, kot če sem v soboto večer zaježdi v Ljubljani kolo zdrvel po Tržaški cesti čez Vrhniko, Logatec, Planino, Unec in Rakec domov na Menišjo. Na Vrhniko sem se vselej ustavil v gostilni Mantova, da sem se nekliko pokrepčal, ker od tam je bilo treba dobro pritisniti v klanec proti Logatcu. Več kot 5 kilometrov je samega klanca in mišice so mi pokale v nogah, ko sem pritiskal na pedala. Toda zrinil sem ga in potem zdrvel po lepi cesti v Logatec. Tam se je bilo treba po prestem naporu zopet nekoliko pokrepčati v gostilni pred kolodvorom, potem pa hajd naprej čez Doljani Logatec in doli proti Planini. Da, tam je pa že teklo kolo, da je šlo celo prehitro.

Kot bi mignil sem bil v Planini, kjer sem pri cerkvi zavil na cesto proti Uncu. Pod gradom sem zopet zavil v klanec, ki je bil pa bolj kratak. Tam vodi pot skozi gozd in potrudil sem se, da sem bil kakor hitro mogoče na unskem polju v ravni. Na Uncu se nisem ustavil nič, ker je bilo že pozno. Na Rakeku tudi ne, saj ni bilo več daleč do Menišje. Ko sem dospel do Cerknice, sem se izognil po cesti za trgov. V soboto večer namreč ni kazalo voziti po Cerknici, kjer so fantovali fantje. Z njimi sem imel dolge skušnje. V kolo, pod kolo, ali pa vame bi gotovo priletela kakpa ročica ali kaj drugega pripravnega, ki bi ne bilo prav ne za kolo ne zame. Tam za trgov sem živgnil in sem kar padel na Menišjo. Navadno je bilo to že pozno in so naši spali. Zato sem spravil kolo pod kozolec in odšel na vas, kjer sem vedno našel narod.

"Aha, gor pa dol po vasi ste se sprehajali in včasih še kar čedno zapeli," seže Olga v pripovedovanje. "Vselej sem ugrabila, če je tudi vaš glas vmes."

"Olga, ta je pa bosa! To praviš samo zastran lepšega. Kaj bi ti iskala moj glas, saj si nisva bila nič na roke. Glej, no, če bi vedel, da je kakšna duša na Menišji, ki ji spati ni moč, saj bi bil morda drugače pogledal, kadar smo prišli s fanti k vam. Zakaj nisi pa bolj zapičila vame oči, da bi se bil zbrihtal in začel gledati svet od druge strani."

"Ravno prav, da nisem. Vidite, zdaj bi pa pretakala grenke solze, ko odhajate v Ameriko. In ko bi ne bilo od vas nobenega glasu, bi močila vajšnico z vročimi solzami ter ihtela: Ko bi jaz vedela, kje je moj ljubi..."

"Veš, Olga, to bi bilo prav tako, kot se čita v pesmi:

Fantič moj odhajal je, roko mi podajal je, tih in nem me je objel, v solzah je odšel.

Hudo bi bilo, Olga, Olgica, ampak tako strašno lepo! Zdaj pa odhajam, pa ga ni hudiča (ne zameri, če sem povedal po meniševsko), ki bi se cemeril za menoj! Napek, se mi zdi, sem komandiral svoja fantovska lea."

Petrinka

IVAN MATIČIĆ

Zunaj se je medtem nabralo ure; in ko ura bije, jo Tevž že nekaj ljudi, ki radovedni ogledujejo koleselj in konja. Tudi Petrin si ogleda voz, medtem ko Lovre poizveduje po vozniku. Kje za božjo voljo je voznik, kam je izginil? Ga je mar kdo videl. Ne, nihče ga ni videl. Ta je pa lepa. Petrin odide vprašat sina: "Kje imaš pa voznika?"

"Kaj mi bo voznik!" se nasmeje Amerikanec. "Konja v hlev, koleselj pod kozolec, pa bo dobro!"

"Kako, saj te je vendar nekdaj pripeljal?"

"Se zna, konj me je pripeljal."

"I, konj že, a čigav je konj, od kod si se pripeljal?"

"Nu, iz Amerike."

"Beži, beži, kaj bi kvasil!" zamahne oči z roko.

"Nu, drugi se pripeljejo iz Amerike z avtomobilom, zakaj bi se jaz ne s kolesjem, sem rekel."

"O, ti ljuba Devica planinska, kaj se ta svet vsega ne zmisli!" vzklikne mati Petrinka, medtem ko se fantje kar drugi za drugim izmažejo ven gledat, kako je res s tem kolesjem. Pod okni in v veži se je nabralo že polno ljudi, ki bi radi videli Amerikanca. Ogle-

dujejo si voz kar ne morejo verjeti, da se je Tevž res iz take dalje pripeljal. Ko jim zdaj še Petrinova Janez in Miha dokazujejo, da je to možno, pa res mnogi verjamejo. Kaj bi ne bilo mogoče: v Ameriki je konja in voz našel na barko, ko je prišel na suho, je pa to reč razložil in se lepo odpeljal. Od kod, tega ne ve ne Janez ne Miha, bržčas iz Francije ali Nemčije. O, klenski Tevž, ta je pa kavelj!

Ljudje kar noter silijo, da bi videli Amerikanca. Ta jih prijazno sprejema vse o okraja, najsi jih pozna ali ne. Starejši tega bi hotel pa še vsakdo vedeti, kako je tam in ali je kdaj videl tega in tega. Mati je šla medtem pripravljati sinu prihrček: jajec z narezano danko mu je ocvrla in mlečne kave mu je skuhalo. Hiša pa je bila polna ljudi, dokler jih ni Petrinka prijazno odpravila: "Zdaj pa kar spat, ljubi vasovalci, saj je jutri še en dan; na polju nas čaka delo, Amerikanca pa na ognjišču jelo!" Vasovalci so jo razumeli ter se spravili iz hiše, saj je že polnoč minila, čeprav je ni bil nočni čuvaj oklical; bil je med vasovalci pa je pozabil na uro. Tevž se je hotel lotiti zdaj še kovčgov, kar bi domači prav radi videli, Petrinka pa ni pustila. "Spat pravim! Boš že jutri razkladal. Ne moremo stratiti vse noči zaradi tega, jutri nas čaka delo!"

"Kako pa da nisi nič pisal, da prideš," je še dregnil Petrin.

"Čemu bi pisal; prišel sem, pa je."

Petrinka jih je razgnala spat. Tevžu je postlala v hiši na tleh, zraven svoje postelje. Ko se je razpravil, ga je pokrivala ter upihnila. Petrin je kmalu zasmrčal, Petrinka še nekaj molila ter priporočala varstvu božjemu vse svoje otroke. Tevž pa ni mogel zaspati. Preveč je doživel ta dan, več kakor v vseh svojih sedemnajstih letih v tujini. Sedemnajst let je hlepel po domu, in danes je doma. Zraven očeta in matere spi, kakor otrok. Je res doma ali samo sanja? Da, očeta sliši dihati, mater šušljati molitev, a Japce se premetava na peti; o, doma je Tevž, doma! Petrinka posluša, kako klopoče nihalo

Prav čedno se je zarastel; hoje in smreke so tako, da se jim lahko reče debelina. Petrin in Jože vse poznata, za vsako posebej vesta, koliko in katere smreke in hojce sta pred leti sama posadila, in zdaj so se zrasle za dva Petrina visoko. Tevž jima verno sledil in končno pridejo na plano, da niti ne vedo kdaj.

Prišedši na senošet se oddahnejo, kot bi stopili iz noči v dan. Da, tu je tista ljubka dolina, tu spodaj žubori biser Ravnika, kakor osamelja oaza v pustinji. Da, tu je Branjski studenec, koprenje žejnih gozdarjev in uteha čred. Niti se ne vidi iz dalje, tako je skromen, pohleven žubori spod skale pa se neslišno odceja iz skalne kotanje v skalno korito, a zraven napaja to žejno zemljo. Okrog je pohlevo grmičevje, a poleg razpelo. In vse je tako tiho. Ko pridejo zraven, se sklonita oče in Jože, drug za drugim poklekne ter pijeta iz kotaje. Nič se ne mečita za vse drugo. Dobra studenčina je pač in žejna sta, zato pijeta. Tevž pa zamaknjen gleda okoli sebe, vse natanko si ogleduje in se smehlja. To je torej Branjski studenec?

Da, pravi je, nič se ni spremeni, je kakor je bil, vedno svež, vedno živ. O, koliko tisočkrat se je spominjal Tevž nepozabnega izvira, kolikokrat sta ga z žlico.

Po zajtrku bi morali brž na delo, a so se le obotavljali. Saj delo je vsak dan, Tevža pa ni, a ve toliko zanimivega, kar družino zanima. Najprej o domačih tam, kako jim gre? — Nerazika se je omožila, a Drjec in Manica imata tudi že otroke. Potem pa vse natanko, kako živijo in kako delajo. Nazadnje je odprl Tevž kovčge in razložil drugega za drugim. Ijoj, koliko lepega je prinesel! Oblačila, orodja in vsakovrstnih reči, pa še dolarjev. Na vsakega posebej so mislili ti dobri Amerikanci, vsakega posebej so se spomnili. Družina je bila ginjena in mati je vsako stvar posebej prijala in pobožala, pa ji je zdaj kanila solza, ter oblagoslavlja darove teh dobrih otrok. Nazadnje je privlekel na dan še dragoceno harmoniko — pa jo raztegnil tako mlo, da je kar hiša zaigrala. Nak, danes naj bo praznik, Petrinovi ne morejo delati. Tevž je prišel iz Amerike, samo enkrat je prišel, nikoli več ne pride.

Da, Amerikanec je dober razgibal Petrinovo hišo. Sicer nikoli ni bila čemerna, nikoli ni bilo puščobe pri hiši, bila je po svoje mikavna, včasih bolj včasih manj. Ako je bila kdaj bolj tihotna, so jo poživile razne dogodivščine. Zdaj jo je poživil Tevž, da je postala središče vsega dogajanja na Orehovju. Nekaj koleselj, nekaj harmonika, največ pa živahni Amerikanec, ki je bil povrh še samec, vse to je pripomoglo.

Najprej je hotel iti k Branjskemu studencu in si spotooma ogledati gozdni delež, ki ga je bil sam dokupil h gruntu. Petrin in Jože sta ga spremljala in mu razkazovala gozd. Vse ga je zanimalo, posebno še Suhigraben. Joj, tu je nekoč toliko pretrpel, za žive in mrtve sta bila vlačila z očetom. Tevž se kar ne more ločiti od teh krajev, ki jih ima tako globoko v spominu. Vse hoče vedeti, kako je bilo takrat, oče ga pa smehljaje gleda in ne more razumeti, čemu se sin toliko zanima za te polomljene grabne. Seve, Petrin ne razume, kaj je tujina in kaj je koprenje po domu; nikoli ni bil dalje z doma kot nekajkrat pri glavarstvu, in še tja je šel peš. Potlej so hodili po deležu.

z Drejem jemala v misel; saj Orehovje je tako tesno povezano z njim, kakor bi sploh ne moglo živeti brez njega.

"No, nisi nič žejen?" je vprašal Tevža oče, ko se je bil odšel. "Kakor bi ga zdrnil iz sanj. Tevž se globoko prikloni, poklekne pa skloni glavo med skale. Spodobno pije ta svetli izvir; sedemnajst let ga je žejalo po njem."

Zdaj bi se priglalo nekaj za pod zob; seveda bi se. Jože razveže culo ter strese v travo surovega krompirja. Amerikanec se kar oči zaiskrijo. Da, da, krompir peči, prav tega je še inanjalo! Brž je hitel za Jožetom v goščo po protja in drv. In kmalu je zagorel ogenj zraven studenca. Da, tako kot je bilo nekoč, vse te spomine mora Tevž živo obuditi, če hoče prav občutiti dom ter sladkosti iz otroških let. Saj sprehoda

po gozdu ni in ne more biti brez pečenega krompirja. In Petrinov Jože ga zna posebno okusno speči, je pravi krompirjev pek, če se tako vzame.

Prvo ga zloži okrog žerjave, da se odcedi; potem ga z vročim pepelom tako tesno zadela, da krompir ne more več dihati; čez to nasuje še plast ugasiujoče žerjave. In krompir lepo zarjavi in se omehča, da ti zavonja kakor pustni krof, če ga prelomiš. Premore Amerika nekaj takega? Ne.

Ko so se tako imenitno pokrepčali, so poklekli ponovno k skali in se okrepčani vrnili v gozd.

Naslednji dan je pohajkoval Amerikanec zopet okrog doma. Ni se ga mogel nagledati. Kakšno siromaštvo je bilo takrat, ko je Tevž odhajal, danes pa je kar čedna hiša.

(Dalje prihodnjé)

V BLAG SPOMIN

tretje obletnice prerane smrti našega predragega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

7. junija 1945

7. junija 1948

RUDOLPH BOŽEGLAV

ki je izdihnil svojo blago dušo dne 7. junija 1945

Kako si, blede smrt, nemila, ki nam si kruto ugrabila, soproga draga, očeta blagega!

Nenadno smo se poslovili, Te v hladno zemljo položili — in zdaj že tri leta med nami več Te ni.

Ni več nekdanje tihe sreče, ko si skrbel za nas ljubce. Iz srčnih bolečin nam vzklik je živ spomin.

In v naših dnevih hitrobežnih v spominih svetlih in hvaležnih ostaneš Ti pri nas za zdaj in v večni čas.

Zalujoči ostali:

AMALIA, soproga: SLAVKA, hčerka RUDOLF, sin; in sorodniki

Cleveland, Ohio, dne 7. junija, 1948.

ALL MINE—This unidentified, pint-sized fisherman did all right on opening day of the trout-fishing season in Nevada, as his prideful expression and the four trout on his line show. Reno gives all the kids a break by declaring a legal school holiday on the first day of the season.

Za boj proti komunizmu. — Na sestanku s katoliškimi časnikarji v New Yorku je bil tudi bivši premier Poljske, Stanislaus Mikolajczyk (v sredini), ki je pozival na uničenje komunizma in njegovih doktrin vseh psov, ker te psovci nasprotujejo resnični in pravi svobodi, človeškim pravicam in ki je vselej nasproten katoliškim naukom, ki uče ljubezen do bližnjega. Levi na sliki je Rev. Alosius F. Coogan in na desni pa pomožni newyorški škof Rt. Rev. Thomas J. McDonnell.

Lep ribiški plen. — Bill S. Pigg iz Glendale, Calif. se postavi z lepim ribiškim plenom, ki je po 1. uri in 55 minut trajajočem boju potegnil na suho 175 funtov težko "marlin" ribo.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 52. leto

Članstvo nad 40,000
Premoženje nad \$6,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 129.91%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, solventni in nadovalni katoliški organizaciji

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

Kjer se lahko zavaruješ za smrtno, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdala najmodernejše vrste certifikate sedanjih dob od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vrlor in sirot. Če te nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podpornice organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrabi na uradnice in uradnice krajevskih društev K. S. K. Jednote, ali na nas:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

1932

1947

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE NAŠE NIKDAR POZABLJENE TER PRELJUBLJENE HČERKE IN SESTRE

Lillian Klančar

ki je preminila v cvetju mladosti, dne 7. junija 1948.

Draga preljubljena Lillian naša, hitro prehitro si nas zapustila, ter si odšla v daljno tja večnost, odkjer ni vrnitve in je vse večno.

Težka in grenka je bila ločitev, ko si od nas poslavljala se, pa vse nas tolaži sveta vera, da nad zvezdami spet vidimo se.

Spavaj, predraga, počivaj sladko, do onega dneva, ki posledni nam bo, potem pa na desni, da vidimo se, ter v večnem veselju spet združimo se.

Tvoji zalujoči:

ANTON in JUSTINA, starši, in TONY ML. brat.

Cleveland, O. 8. junija 1948.